

32232

ПЛАСТУН „КАУТ“

ЧАСТИЦА СТОВОВА МОЛОДЕЖИ.

*Biblioteka nauk. Slov.
m. Serbicka
Lwow
Rachieskoho 24.*

Р. IX.

Фебруар

Ч. 6.

КНИГОПЕЧАТНЯ „СВОБОДА“ УЖГОРОД, УЛ. ЛУЧКАЯ

»ПЛАСТУН« часопис руських вѣдѣлѣвъ Союза Пластунѣвъ Пѣдкарпатскоѣ Руси. — Редагує: Редакційна колегія. — »Пластун« виходить кѣнцем кожного мѣсяця кромѣ мѣсяцѣвъ юлія и августа, найменше вѣсѣм разѣвъ до рока. — Предплатне для пластунѣвъ: 4 Кч за цѣлый рѣчник; поодинокѣ число 50 гел. Для непластунѣвъ предплатне за цѣлый рѣчник: 8 Кч, поодинокѣ число: 1 Кч.

Администрація: *Іван Роман*, Ужгород. Пѣдкарп. Банк.

Отвѣчальний редактор: *Юліян Ревай*, Ужгород.

До уваги!

В адміністраціѣ Пластуна можна дѣстати повный Пластовый однострѣй за попередным надѣсланнем грошей.

Цѣна поодиноких частин однострою:

Капелюх вѣд	Кч 12—36.—
Сорочка „	„ 28—35.—
Хустина синьо-жовта	„ 4— 5.—
Штаны „	„ 55—65.—
Ремѣнь „	„ 10—12.—

Дальше можна дѣстати всѣ пластовѣ видання нашѣ и львѣвськѣ по тих самих цѣнах як и у Львовѣ.

1. О. Вахнянин: »Пластовым шмяхом за красою життя« Кч 10.—
2. Др. Ол. Тисовський: »Житя в Пластѣ« „ 10.—
3. Дуб Кобза: »Пластовый спѣванник« „ 10.—
4. П. Ісаїв: Пластовѣ приписы и розпорядки „ 6.—
5. П. Ісаїв: Пластовый однострѣй „ 2.—
6. В. Кархут: Перша проба Пластуна „ 4.—
7. „ Друга и третя проба Пластуна „ 8.—
8. Є. Ю. Полонський: Пластовый гурток „ 4.—
9. Др. Д. Донцов: Юнацтво й Пласт „ 1.60
10. О. Яремченко: Основы Пластунства „ 2.—
11. Л. Бачинський: Основы Пласту „ 4.—
12. С. Черкасенко: Льсовѣ чары „ 4.—
13. П. Франко: Пластова пригода „ 1.60
14. Л. Бачинський: Вовченята Лисички „ 60
15. „ Порадник впорядчика „ 3.—
16. Т. Крушельницький: На тихих водах „ 2.—
17. Др. Річинський: До щастя славы, і свободы „ 4.—
18. Пластовый календарь »Скоб« на рік 1930—31 „ 3.—

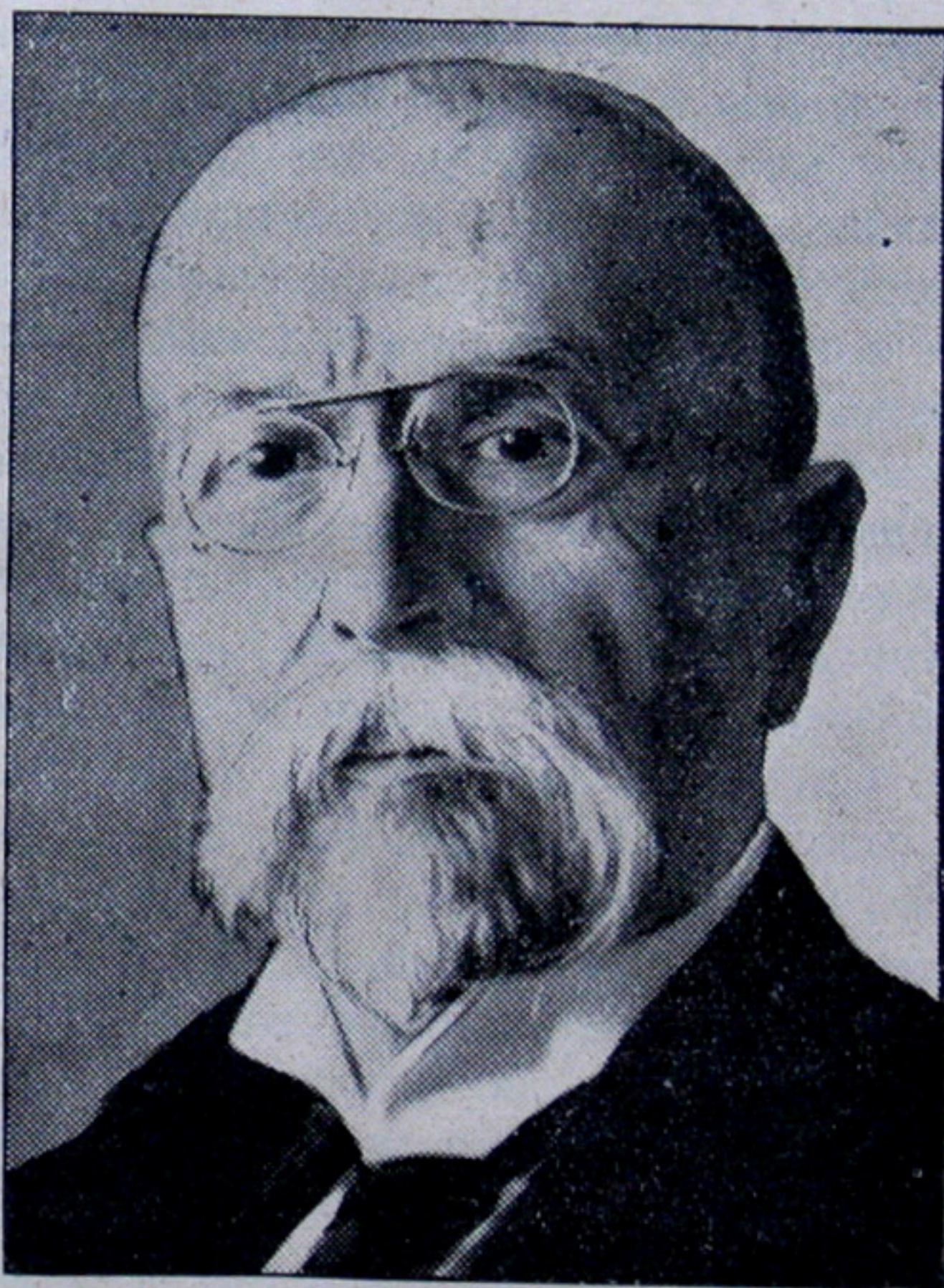
»ПЛАСТУН« -- »SKAUT«

ЧАСОПИС ПЛАСТОВОЇ МОЛОДЕЖИ

Р. IX.

Фебруар 1931

Ч. 6.

Пластуны Пôдкарпатя бажають пану президенту до його
81. р. уроин богато щастя и здоровля.

Годинник.

Переді мною на столі годинник, поставлений легма. Блискучим склом усміхається довголітний, невідступний друг і завжди, в одно й одно співає свою пісню:

— Тик, так!

Доходить північ. Небаром піду спати й положу його під подушку, але й це не виведе його з рівноваги. Буду засипляти, а він спід подушки: — Тик, так!

Встану рано і перший мій погляд упаде на него. А він знов усміхнеться і знов прошепче до мене: — Тик, так!

І так весь день. І чи буду я завтра йти в дощі, чи в грізну бурю, як грім розріже небо своїм блеском-гуком, чи може вийде ясне сонце й позолотить увесь світ, чи на буйному морі буде мене завтра гойдати корабель, все одно, мій годинник буде однаково тикати в моїй кішені, чи в моїй руці, однаково шептати: — Тик, так!

Але в мене ще другий годинник, довгий, стінний, що тільки завішений прямовісно йде. Виведе його якабудь дрібниця з прямовісного положення, хромає, як воєнний пошкоженець, що має одну деревляну ногу. Хромає й стогне: — Мені зле, мені зле!... Хочеш його поправити й пересунути на пару міліметрів в ліво — гупає як деревляною ногою по камені. — Мені зле, мені зле!... Посунеш іще далі — хоч і накручений стає.

Хочу мати серце як малий годинник, сильне, тверде, повне таємничих, незбагнаних сил життя. Хочу вміти біду перенести й завжди над собою панувати. Прийде буря, чи воєнна хуртовина й до основ понищить моє домівство, не нарікаю, бо знаю, що наріканням, стогоном і сльозами не вібудую своєї хати, а тільки одним ділом. Отже: без скарги і жалю до праці! Вітер ніколи очей мені не завіє, бо завжди приготований на него. А впаде нещастя на мене, чи на весь мір рід — чоло піднесене в гору, уста німі, а діло знов кипить в моїй руці.

Товаришів, яких дрібні невдачі розфілювали й вони стогнуть, проклинають увесь світ і себе й знеохочені опускають руки, коли найбільше треба діл — я давно кинув за собою. Через пропасти й огонь я вже перейшов і знов я на горі, і скарги душі ізі мною.

В. Б.

Ілько Калічак.

О руханковых системах.

В сучасній добѣ руханка й змаг сильно поставилися на ноги а кожна держава асигнує на тѣловыховнѣ цѣли великѣ грошевѣ сумы, крѣм того выдається фахова литература й багато пишеться про це у пресѣ. Лѣкарѣ, педагоги, освѣтнѣ працѣвники й народнѣ проводирѣ прийшли до переконання, що кожный народ потерпѣв у свѣтовій вѣйнѣ величезнѣ фізичнѣ страты. Цих фізичных сил народови, — котрый змагається о своє істнованя й о свѣй престиж — є конечно треба й тому руханки та спорту вживається на це, щобы знищенѣ сили вѣдновити, збѣльшити й скристалізовати їх до одноѣ купы. Не ходить тут о пропагованя руханки або спорту, але розходиться о направленя всенародніх сил й вѣдродженя з воєнного й повоєнного лихолѣтя. — Руханка та змаги мають бути при тѣм успѣшными способами, бо прийшов такий час, що о тѣловихованя є велике заинтересованя а при ньому вживається рѣжних метод.

В руханковому свѣтѣ дуже часто мильно вѣдрѣжняють двѣ понятя: руханковий систем и метода. — Систем є це зѣоставленя всѣх руханковых первнѣв в одну цѣлѣсть, котру подѣлено пѣсля певного рода правил до спеціальных угрупованѣ а котрым пѣдложено наукову пѣдстѣлку. Метода — є це пляновий поступ за певного рода цѣлю.

Систем и метода вѣдрѣжняються своѣм призначеням. При системѣ бере верх теорія а при методѣ перевысшає практичный бѣк.

Стремлѣня культурного народа є — тѣловыховнѣ вправы повести у тому напрямѣ та в такому дусѣ, який легко згоджувавбися з народньою вдачею й легко пѣдпомагав в всенародніх зусиллях. Тому стрѣчаємося зѣ системом шведським, нѣмецьким, французьким, данським, чеським и т. д.

Що до тѣловыхованых вправ — то вони вѣдбуваются будьто з внутрѣшньоѣ потреби (танець, гры), або з практичноѣ сторѣнки (ловы, вправы вѣйськовѣ). До цих вправ дѣйшла людина своєю природньою вдачею, тому цѣ вправы называються — природными. Крѣм них є ще вправы — штучнѣ — на руханковых приладдах.

Тѣловыховнѣ вправы опираються в першѣй мѣрѣ о

лѣкарську науку. Цѣ, — котрѣ руханковѣ вправи вважають за средство, котре зѣсилює й вышколує людський организм (кости й мязи) — задивлятимуться на вправи пѣсля анатомічного погляду. Цѣ, — котрѣ цѣкавляться впливом руханки на дыханя, на обѣг крови й на розвѣй серця — посуджуватимуть з фізіольогічного боку. — На руханковѣ вправи можна теж задивлятися й з психольогічного боку. Пѣсля подѣбных поглядѣв повстали рѣжнѣ руханковѣ системи, основанѣ на пѣдкладѣ анатомічнѣм, фізіольогічнѣм а навѣть й соціольогічнѣм.

1. Руханка шведська.

Шведська руханка укладу Петра Генрика Лінга (1776—1839), була якийсь час маловѣдома й щойно в передвоеннѣй добѣ набрала вона широкого розголосу. Лінгова система зродилася тодѣ, коли скандинавський нарѣд був заморений алкоголем й сухотами. Вѣд того часу цей систем розпочав успѣшну бѣрню из цими двома паразітами.

Лінгова руханка обнѣмає выбранѣ й методично зѣоставленѣ вправи, котрѣ впливають на певного рода вязанки мязѣв. Щѣбы вплив руханки був успѣшнѣйшим — вживає на це спеціального приладя. Є це рѣбстоль (щѣблѣвка, або драбинки з густыми щаблями), драбины — з помѣж щаблями квадратовыми отворами, деревлянѣ кладки (бом) — для вправ рѣвноваги. Крѣм того мають шведы лавчины, скѣснѣ й прямѣснѣ линвы, мотузянѣ драбинки, кѣзлы й приладя до скокѣв.

Вправи є подѣленѣ на группы:

А. Вправи передѣвѣ: впоряд, легшѣ вправи нѣг, шиѣ, вправи рук, одна або двѣ вправи кадовба, одна або двѣ тяжшѣ вправи нѣг.

Б. Вправи головнѣ: вправи хребтового стѣвця, легшѣ вправи в пѣдношуваня тягарѣв, вправи рѣвноваги, бѣчнѣ вправи кадовба, вправи живота, плечий, хѣд, бѣг, тяжшѣ вправи в пѣдношуваню тягарѣв, скок, перескоки, гры й вправы зручности.

В. Вправи кѣнцевѣ: вправи нѣг, одна або двѣ вправи кадовба та вправи в дыханю.

Вправи передѣвѣ розрухують помалу мязы й тѣло пѣдготовляють до дальших тяжших вправ. — Вправи головнѣ впливають на мязы, збѣольшують чиннѣсть внутрѣшних ор-

ганов і прискорюють обіг крові. — Вправи кінцеві приводять внутрішні органи до нормального стану і їх успокоюють.

Лінгів систем дбає о поправне держання тіла, о гарно випнену грудь і о глибоке диханє.

2. Руханка нїмецька.

Фридерик Людвик Ягн (1778—1859), влучно названий батьком нїмецької руханки, построїв свою руханку на вправах Гутсмуца та Фітга і доповнив єї такими вправами, якї мїж простим народом найбільше улюблені і котрих найрадше вправляли. — Ягн вправляв в Газенгайдї з своїми руховиками вправи на приладдї (поруча, кінї, дручок и т. д.), рїзнородї ходи, гри і мандрівку. Вон старався ворогів побїдити не оружжам — але руханкою. Своїм руховикам вщїплював не вїйськовий »дрілль« — дресуру — але глїбшї і ідеальнїшї прикмети. Добру мораль, точнїсть, глибокий націоналізм, дисциплїну, любов і вїдданїсть вїтчинї та народню гордїсть... Батько руханки зробив чудо, бо завдяки його вихованню тілесні вправи закорїнилися мїж нїмцями так сильно — що вони їм тепер сталися щоденною потребою і нею жиють.

Нїмцї є сильні та свято в Ягнові слова дальше вїрять, що — душею руханки — є народне житя та, що вона має дозрївати мїж всїм громадянством.

Не позычай грошей у оптимїста.

Одного разу прийшов до Марка Твайна (американський гуморист) його приятель журналіст, щоби позичити 100 доларів. Марк Твайн усміхаючись вїдповїв так своему другові: »Друже, не можу сповнити твою просьбу а то з двох причин. По перше, ти мій приятель. Я оптимїст, а кождий оптимїст числиться з тим, що позиченї ним грошї, повернуться. И так в день повернення менї грошей, мы бы посварилися и перестали бы бути добрыми приятелями. Лїпше буде, як що мы посваримося теперь; я не втрачу 100 доларів, але и ты не выйдеш на том зле, бо дам тобї дуже добру раду. Позыч собї у пессїмїста; вон завжди лише зле чекає в будиччинї и зовсїм не здивуєся, як що не вїддаси йому грошї«.

Т. В.

М. Магир.

Модерний поет.

Славний то хлопець був Тарас Пиріжок. Хвалили його і учителі й товариші, родичі на нього не нарікали, ба навіть горді були, що мали такого сина. Ходив він вже до третьої класи гімназійної, був першим учеником, хоч далеко менше учився, як другі. Не оден завидував йому його голови.

Коли він став учитися про Тараса Шевченка, та коли став читати його твори, був незвичайно гордий, що й він носить таке славне ім'я.

Хоча його товариші любили і поважали, то таки дали йому прізвисьце таке, що його обиджувало. Тому, що він держався, як казали, маленький-грубенький, прозивали його Тарас Бульба. Коли би він однак був прочитав книжку, про славного козака Тараса Бульбу, то певно ще більше гордився своїм іменем. Та дармо! Він певно прочитає її пізніше. А поки що лютила його се дуже і кождий, хто його прозвав Бульбою, ставав відразу його ворогом. Тоді він злісно відгрозився: »Чекай, прийде коза до воза«! І звичайно таки коза до воза прийшла. Як тільки була яка тяжка задача, вже обступала пиріжка з просьбами: »Поможи!« Тоді Пиріжок не одного відганяв немилосердно. Такий, що стягнув на себе гнів Пиріжка, скоро каявся і шукав нагоди, щоби його перепросити. А що це діялось в бурсі (інтернаті), то й нагода звичайно лучалася. Пиріжок любив дуже пироги. Тож як хто дістав із дому пакунок, браг, зараз кілька печених пирогів і йшов до Пиріжка. А Пиріжок і найбільшого ворога приймав радо, якщо він у руці держав пару пирогів. Се була його найслабша сторона, але він зле на тім ніколи не виходив.

От сього то Пиріжка полюбили і старші товариші за його талановитість, підсували йому всякі книжки до читання, а навіть позволяли йому приходити до їх читальні і прислухуватися всяким відчитам.

На однім із таких відчитів довідався він навіть про новий напрям у поезії і хоч не все гаразд зрозумів, став відразу футуристом.

»Отсе правдива поезія! Отсе краса! Таке багатство но-

вих слів! Така свобода! Колиб Шевченко встав і прислухався!« Так говорив він сам до себе і з дива не міг вийти, що Шевченко сього не догадався.

І чого то так довго говорити »Я наївся пирогів« — як можна сказати »я напирожився!«

Він, вернувши до дому, став постійно укладати собі новий словар.

Я їв ковбасу — я ковбасився.

Я їв бульбу — я бульбився.

Я їв капусту — я капустився.

Я начитався книжок — я накнищився.

Я летів як птиця — я птичився.

Я зголоднів як собака — я зісобачився.

Гадість його не мала границь. Сеж геніяльний винахід! Ех, коби Шевченко був знав! Він не був би писав.

Думи мої, думи мої

Лихо мені з вами,

На що стали на папері

Сумними рядами?

Чом вас вітер не розвіяв

В степу як пилину,

Чом вас лихо не пригнало

Як лиху дитину?

Він став згаданий вірш перелицьовувати по своєму:

Чому ви думи так не повилися,

І мені на лихо сумно попаперилися?

Чом вас не розвітрило, не розстепопелонило,

Чом не злихочонило, не злиходитинило?

»От так би був виглядав Тарас Шевченко!« говорив він до себе. Але не шкодить! Був колись Тарас Шевченко, а тепер буде Тарас Пиріжок. — А який же я буду оригінальний! Таких слів іще ніколи не було в поезії! Я перший! Тільки мушу щось такого видумати, щоб відразу здобути собі славу!

В неділю по обіді в бурсі було весело. Під проводом одного музикального ученика зложився хор, співано веселі пісні, від часу до часу сипалися веселі дотепи, по яких вибухав загальний регіт. Але Пиріжок того не слухав. Він у куточку мучився, але прів, бо хотів конче здобути слави в новій поезії.

Він щось писав, то числив на пальцях, то зчеркував і знов писав, а з того вийшов зовсім удачний вірш.

Накапустився в неділю
У голодній бурсі,
І спалеру пару віршів
По новому курсі.

Ой не можна у тій бурсі
Так, як дома жити,
Бо нема чим свинитися
Тай ся пирожити.

Наковбасився десь тато
Тай собі сміється.
А мені тут від капусти
Ледви серце бється.

Я бим зптичився до дому,
Щоби окрилити,
А ногами за далеко,
Тай будуть боліти.
Ой щоби то зворонити
Або усорочіти,
Яб не мусів тут в куточку
Гірко капустіти.

Я найгіршим воріженькам
Сердечно бажаю,
Щоб їм в хаті побурсіло
До самого краю.

Дальше не дали йому писати. Збиточники закралися і вирвали йому з рук його твір і зважаючи на протест, стали голосно читати. Ох і сміха було! Декотрі реготалися, аж за живіт трималися, а декотрим і сльози капали зі сміху.

— Наука старших товаришів не пішла в ліс.

Слава Тараса Пиріжка розійшлася по цілій гімназії, а його словар вивчилися всі дуже скоро.

Спитаєте, яка була дальша доля Тараса і його віршів. Не знаю. Кажуть, що скінчивши гімназію, поїхав за море шукати пригод, звідки і не вернув. Дикуни зловили його і зробили собі з нього смачний обід.

Хто знає? Може й правда?

А шкода було би!

Ілько Калічак:

Еберів спосіб.

Хто інтересується тілесною культурою й хто переглядає руханкову літературу, журнали й часописи, то той часто стрічається з цим іменем, котре в руханковому світі здобували собі розголос й заслужене признание.

— Георгій Ебер є бувший старшина французької маринарки і є творцем так званої методи. Його руханка опирається на цьому — з чим чоловік зустрічається при своїй буденній роботі. Будучи у сталім звязку з воздухом, морем й сонцем — сотворив цей француз свій оригінальний руханковий спосіб. Свою методу показує він в так званій палестрі. Таких шкіл має дві й обі є в природі. Літня є в Доувіль а зимова на французькій Рівієрі. Крім цих палестр має іще школу в Парижі — палестра моряцька, а крім того кермує курсами учительок, котрі хотять посвятитися руханковій праці.

Програма й мета, котра по цих школах панує, є приноровлена до вимог укладчика й в повні відповідає природньому способові. — Ебер хоче своєю методою виховати зразковий тип дівчини — сильну й енергічну, а котра довіряє силі своїх жіночих рук й звіряється сама на себе. Коротко кажучи — Ебер хоче, щоби дівчина була досконало підготована до практичного й самостійного життя.

Руханкове життя в літній школі на суші й в морській школі на кораблі Альсіон, є досить оригінальне й вічно рухливе. Буденне заняття зачинається 10—15 хвилюватою руханкою. По ній є упорядкування, убікацій й шатер на площі. По пів годиннім відпочинку зачинається знову руханкова година. Руховички є поділені після зрілости до кількох гуртків. Діти вправляють осібно. Година починається бігом а він має на меті розрухати головні вязанки мязів. По цих вправах вправляють на лазиві (линві), хід на ногах і на руках, видосконалюються у так званому перерушуваному ході — це є падання долів на зігнуті руки, підносяться до згибу на дручку й на переміну. Відтак ідуть підскоки й скоки з місця, скоки з розбігу, стусан кулею, каменем або й тяжкими, волосінням набиваними мячами. До цих вправ зараховується перетяги з линвою або й без лин-

ви, змагання двійок, підношення й ношення різної ваги тягарів.

Після прав є практичне шиття а понім — виходять всі на пляжу. Тут беруть соняшні купелі, бавляться, плавають, нуркують. По обіді сходяться до їдальні на науку. По науці знова є вправи в метанню, вправи рівноваги, скоки, мети ратищем й диском. Крім того працюють на грядках в городі. По заняттю в городі, вправляють примітивні ритмічні вправи при ударах циганської решітки (тамбуріни). По вечері й по зробленню порядків є вільно.

Як лиш дівчина зголосилася до тої руханкової школи (дівчата від 13—21 літ), то зараз з нею роблять фізіологічне міряня (мірять грудну клітку, силу пальців, скількість із легенів видихуваного воздуха — життєва капаціта, тиснення крови, ударювання серця і т. д.). Теж іспитують й з деяких руханкових виконів, прим. біг, скок, мети, повзання на лазиві і т. п. Осягнені ці руханкові викони служать іспитуючим до оцінки руханкових здібностей — після котрих кандидатку приділяють до слабше здібного гуртка. Подібне міряня є теж і по відході зі школи а його зареєстровують на це, щоби був статистичний перегляд — скільки дівоче здоровля скріпила руханка.

Друга школа — палестра моряцька — виховує теж в самостійній і досить мозолистій праці, а всю роботу на цьому кораблі Альсіон (крім робіт біля машин і праці топників) мусять робити курсантки самі після поділу годин й після того — чи корабель є в пристані, чи на морі. Вчать ся о будові суден, о сигналізації, першій помочі, мірянню часу і т. д. На тому кораблику тілесне виховання обнімає повзання по порозвішуваних линвах, лаження, по високих маштах, вправи рівноваги, плавання, скоки і т. д. Це дівоче заняття приспособлене життю, котрим живуть моряки на своїх суднах... Миють й шурують палубу, напускають її оливою, направляють линви й корабельні плаhti, вчать ся на воду пускати човна, намонтовувати весла і т. д.

Крім цих практичних вправ, дістають вони виховання духове і моральне.

З намічених примірів видно, яких способів ужив Ебер для свого способу — методи й куда він модерну дівчину тягне, котра горнеться до руханки та змагу. Мета є ясна!

— Вплив подібного заняття є благородний й воно не понижує, залежить тільки — чи буде мати відгук між жіночим нарібком. — З погляду тілесної культури, Еберова школа учить цих самих прикмет о котрі теж не забувається і по наших пластових таборах.

Федір Ковачик, Берегово:

В полонину на малины.

Був красний, лѣтний ранок. Сонце вставало и через гору, скрѣзь густый лѣс, заглядало до нас. Небо чисте. Нѣгде нѣ хмарки. Лиш тихенький вѣтрець подував и порушав листя на деревах. Птицѣ милозвучным словом звѣстили ранок и все збудилось до працѣ. З радѣстю повставали сего рана й моѣ товаришѣ. Сонце выйшло изза лѣса а вже всѣ з порожними жбанками и вѣдрами чекали на мене в нашої хатѣ. Ще вечером мы зговорились, що поїдемо в полонину на малины.

В шестій годинѣ вирушили. Перебрили студену рѣку и брались горѣ верхами. Переходячи лѣсами, багато перебули мы смѣшних пригод, але для них тут нема мѣсця. Довго мы ишли. Сонце вже високо стало на небѣ и вже зближалось ид полудню. Но конечно и мы наближались до полонины. За четверть години були вже коло колибы.

»Слава Исусу Христу« поздоровили старого ватажка Гриня. »Слава на вѣки, заходѣть в колибу, хлопцѣ« — сказав вѣн нараз. Мы зайшли и посѣдали на землю, выстелену галузем и папоротю. Ватажко десь з колибы зник. За хвилю приносить з другоѣ колибы будз сыра, як »кѣн-ска голова«. Положив перед нас на якѣмсь полотнѣ и просяв братись до нього. Мы зачали ѣсти, а ватажок выйшов. Як вже доволѣ наѣлись, хотѣли вѣдходити. Но ватажко нас не пустив. Взяв з кута котел з молоком, накидав свѣжого сыра и наложив перед нас. Потѣм дав каждому по деревянѣй ложцѣ и лиш поглянув на нас. Мы вже знали, що хоче сказати нам. Зачали ѣсти. Ватажко знова выйшов. Мы, наѣлись досить сеѣ так званоѣ »застѣльницѣ«, подякували ватажкови и за его радою рушили на другой бѣк полонины. »Не гостить до вас вуйко, Иване?« Запитав я

вже здалеку ватажка. »Нѣчого не бѣйтеся, хлопцѣ, вѣн лицѣ в ночи, на вечерницѣ до нас приходить, за морем бы му вечера!« Кричить вѣн смѣючись.

Не задовго мы були на мѣсци. Тут куды глянеш, як бы червоною скатертю закрыв. Стѣлько малин я ще не бачив. Мы всѣ имились до работы.

»Иой, гад, гад«, закричав мѣй брат Иван. Мы лишили посудины и збѣглись бити гада. И справдѣ чорна змѣя сидѣла на камени, пѣднявши в гору голову.

Тут нараз мѣй побратим Петро П. захопив камѣнь и трах до змѣя. Потрафив, як завсѣды. Змѣя звилась скѣлька разѣв и здохла. Потѣм, наповнивши посудины, мы зложили ѣх пѣд великий камѣнь, немов пѣд колибу и пѣшли на долину в лѣс. З Волового почувся свист пилы. Позираю в годинник, а справдѣ за пять мѣнут дванайцята. Тут бачили мы всякѣ полонинськѣ птахи. »Отсе тетервак, Федоре, за него я мало секунды не дѣстав в гѣмназѣ« — каже мѣй побратим. Всѣ засмѣялись.

»Тихше, тихше, хлопцѣ, я щось чую. Щось иде тут недалеко шумить«, — каже оден хлопец. Мы стали и слушаемо. Справдѣ, щось в лѣсѣ ломить хворост. Слухаемо далѣ, те й далѣ ломить. »А то певно якийсь вѣл, ану, йдѣм подивитись, — каже Петро. Мы всѣ побѣгли. Слухаемо, а то вже тут, тут. Побѣгли мы з Петром ще трохи в долину и вылѣзли на колоду. Оглядаемося. Аж тут перед нами таки щось рушаеся й бурмоче пѣд носом. Я уважно зачав дивити за его рухами. Пересадило через колоду малѣ ноги и стало перед нами з отвореною червоною пащею на задних ногах. Зѣвсѣм близько до нас. Вже лиш крок и нас вѣзьме в своѣ руки.

Я, спѣзнавши сю »особу«, про »заслуги« котроѣ я так богато наслухався, скаменѣв. Хто знае, щоб зѣ мною сталося, як бы мы витались, колиб не мѣй побратим Петро. Вѣн сильно вдарив мене в бѣк и се менѣ помогло, се мене спасло. Мы скочили з колоды и без тямы давай утѣкати. Дѣти, побачивши се, й собѣ за нами.

Бог знае, як я утѣкав. Лиш по довгѣм часѣ выбѣгли мы на якесь поле, не оглядаючись взад. Тут стрѣнули незнакомого чоловѣка. »Хлопецѣ, небѣйтеся мене, я не опришок«, — кричав вѣн. Та мы не вѣд него утѣкали. Думали,

що ще »вôл« за нами гонить. Ледвы удалось йому нас успокоити. Я вôддыхнув. Оглядаюсь, чи когось не хибить. На щастя всѣ тут були, лиш не виглядали на себе. Вижу, лице брата кроваве, десь розбив голову. Бачу, мôй побратим стратив плащ. Подивився, чи на головѣ моя шапка, та єѣ нема, лиш тепле мѣсце осталось на головѣ. Позираю на руку, а се кров. Я настрашився. В той час рана зачала болѣти. А не лиш зô мною сяке сталося, а зô всѣми нами.

Зачав нас чоловѣк питати, що з нами сталося, та мы не могли промовити. Аж наконѣць Иван йому сказав перерываючи: »Медвѣдь нас хотѣв убити«. Як поглянув чоловѣк на нас, аж заплакав. Вôн допровадив нас ледви живых до дому. Дома лѣкаръ заборонив виходить за два тыжнѣ з хаты.

Перележали мы з братом тѣ два тыжнѣ в страшнôй горячцѣ. Нѣчого не памятаю, що кругом мене дѣялось. Нам потôм казали, що мы в снѣ выкрикували нечуванѣ рѣчи. Мы выздоровѣли. За тыждень всѣ зôйшлися до нас. Аж тут дôзнались, що кому хибило.

Того дня всѣ були веселѣ. Грались и весело розмовляли аж до вечера. Але думки, йти в полонину на малины, нѣхто не мав.

Леонид Бачинський:

Висновки.

(З підручника для пластунів).

Коли пластун навчився помічати і читати сліди, тоді слідуючою задачею є уміння зібрати все в одну цілість, себто нарисувати образ того, що сталося в огляданім місці. Се називається робити висновки.

Приміром може послужити такий випадок в Африці.

Один жовнір загинув і кілька його товаришів хоч перешукали всю околицю, не могли его знайти. Вони в дорозі розглядин стрінули одного хлопця — мурина і запитали його, чи не видів жовніра. Хлопчиско на то сказав: чи не говорите ви про дуже високого жовніра, що їхав на сивім коні, який трохи хромав? Жовніри на то відповіли: »Так, то є він, де ти його видів? А хлопець відповів: »Не видів я його, лише знаю, куди він поїхав«.

Жовніри заарештували хлопця, думаючи, що їх товариша забито і сховано, а хлопець про то знає. Однак мурин вияснив їм, що видів сліди жовніра, які може їм показати. Дійсно хлопець привів їх до місця, де сліди вказували, що там був жовнір. Кінь торкнувся дерева і лишив на нім трохи шерsti, причіпленої до кори, яка вказувала, що кінь був сивий, сліди копит вказували, що кінь був хромий, т. є. одна нога не так глибоко вбивалася в землю і робила коротші кроки, як тамті ноги. Що жовнір був високий, се доказувала зломана галузка, яку не достане людина свичайного росту. А що він був військовий, се доказує слід черевики на землі.

Висновки се є свого роду читання книжки. Хлопець, який ніколи не учився читати увидів читаючого книжку і запитав його: »Як то робиш?« Той вказав йому, що ряд малих значків на сторінці — є то букви, букви ті групуються в слова, слова творять речення, а речення дають нам знання. Подібно і пластун, розсліджуючи дрібні значки і сліди, зіставляє їх разом в думці і швидко відчитує з них значіння, до котрого звичайна людина ніколи би не додумалася. Частими вправами доходить пластун до відчитування більше заплутаного сліду. Крім того се робиться дуже скоро, часто на перший погляд ока, так само як вправна людина швидко читас книжки.

Підчас війни в краю Матабелів Бейден Пауель зауважав один раз свіжий слід в траві, коли листя трави були там ще зелені і вохкі. Всі листочки згиналися в один бік, що вказувало на напрямок дороги. Ідучи слідом по траві, прийшли на піскувате місце, де спостерегти сліди далеко тяжче. Виявилось, що се були жінки, тому, що мали маленьку стопу, з рівним берегом і робили невеликі кроки. Тут же знайшли сліди дітини, бо у них малий слід, береги криві і більші кроки. Всі ішли, не бігли, було їх 5—6, ишли в напрямку до гір, що були віддалені на 8 км., де думали находився ворог.

Ідучи далі знайшли лежачий листок в 10 метрах від слі-дів. Не було там дерев зовсім, а по листку пізнали, що такі дерева ростуть в 24 км., від сего місця. З того ставало правдо-подібним, що сі жінки прийшли з тих сторін і принесли лист з собою та пішли далі. Піднятий лист був вохкий і

пахнув пивом. Короткі кроки жінок говорили, що вони несли тягар. В тих краях жінки носять на головах великі джбани і їх звикли прикривати листками. Один з тих листків знайдено, як випав по дорозі. Знайдено його в 10 мет. від дороги, се говорило за то, що був вітер. А вітру тоді не було, лише в п'ятій годині ранку. З тих дрібних слідів Байде: Пауель установив, що група жінок і хлопців в ночі принесли пиво і їжу з села, що було в 24 км. звідти і занесли їх ворогам, що находилися в горах, куди прийшли трохи пізнійше, як в 6. год. рано. Мужчини правдоподібно почали зразу пити пиво, впилися, стали сонні і менше обережні, а тому безпечнійше можна bliще до них підойти і спостерегти, що роблять і добути цінні данні, які будуть корисні для нападаючих.

З того прикладу видимо, що маленький листок мав велику вартість і помочою його і дрібних спостережень відчитана ціла подія, яка мала таке першорядне значіння.

Довжина першоґ локомотивы выносила 4 метры, довжина модерноґ локомотивы поспѣшного поѣзда выносить 23 метры. Тягар першоґ локомотивы выносил 6 тон, тягар модерноґ локомотивы выносить 100 тон.

Выпис из протоколу

засѣданя Кр. Пл. Ст., котре одбулося 23. сѣчня 1931.

Краєва Пл. Ст. на засѣданю обговорювала о слѣдующих справах:

Бр. проф. Др. Бирчак згадує про зѣзд славянських пластуноґ до Праги. В тѡй справѣ выйшли слѣдующѣ рѣшеня:

1. Каждый пластун повинен мати чистый и новый однострѡй.

2. Союзова управа на засѣданю рѣшила, що на своѣ кошты вышле 9 пластуноґ, котрѣ мають приготувитися на вправы, котрѣ будуть упражняти на зѣздѣ.

3. Бр. спортовому референту укладуєся, щоби приготувляз пластуноґ до вправ на зѣзд.

4. Организаційному референтови укладуєся, щоби перевѣв регістрацію куринѣв та К. Пл. Ст.

Выпис из протоколу

засѣданя Кр. Пл. Ст., котре вѣдбулося дня 2. лютого 1931.

Присутнѣ всѣ. Яко гость участвовав Бр. П. Яцько, дир. гор. шк. Кр. Пл. Ст. на засѣданю обговорювала о слѣдующих справах:

1. Велися продовжаючѣ переговоры о зѣздѣ славянских пластунов.
2. На зѣзд приготавливаться слѣдующѣ вправы: а) Волибаль, б) Лук, в) рѣжнѣ бѣги и танцѣ в гуцульскѣм строю.
3. При утаборованю у Празѣ приготувиться гуцульска хата.
4. Пластуны з Пѣдкарпатя на зѣздѣ будуть мати окремый прапор.
5. На зѣзд приготавливается и пластова выставка.

Выпис из протоколу

засѣданя Кр. Пл. Ст., котре одбулося дня 11. лютого 1931.

Краєва Пластова Старшина на засѣданю обговорювала над слѣдующими справами:

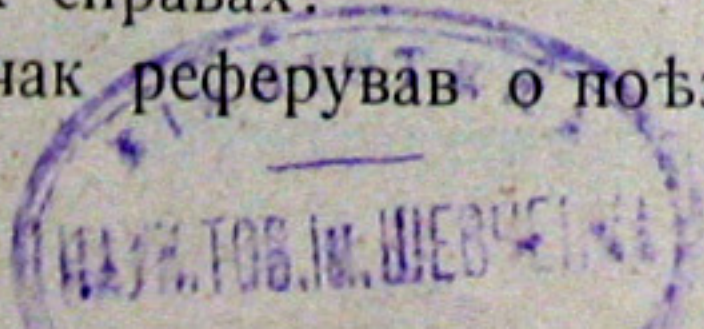
1. О построєню гуцульскоѣ хати выникла двояка думка и то а) хату можнабы построѣти з дерева, котре бы приготвилося дома и в Празѣ бы зложилося, б) и можнабы хату приготвити з чистого полотна, котре бы потѣм забарвилося.
2. До заучованя танцѣв буде запрошена окремо одна особа, що розумієся на танцах.
3. Од пластунов будуть вымагатися испыты, щобы на зѣздѣ каждый мав хотѣ колька.
4. На зѣздѣ заграєся и на гуцульскоѣ трембѣтѣ.
5. Односно выставки пластовоѣ, буде в Пластунѣ помѣщенный обѣжник.

Выпис из протоколу

засѣданя Кр. Пл. Ст., котре одбулося дня 18. лютого 1931, в Народном домѣ.

Присутнѣ всѣ. На засѣданю Краєва Пластова Старшина обговорювала о слѣдующих справах:

1. Бр. проф. Др. Бирчак реферував о поѣздцѣ до Берегова.

2. Бр. проф. Велегорський, реферував и о подержаню пластунських испытѣвъ при торг. академіѣ в Мукачевѣ, на котрый приголосилося 14. пластунов и пластунок. Ичпыт всѣ выдержали и Кр. Пл. Ст. испытѣ ѣм признає.

3. Односно регистраціѣ куріня будуть поургованѣ.

4. Од куріня старших пластунов будеса вымагати справозданя и звѣт о станѣ.

5. Велися дебаты о редагуваню часописа »Пластун«, при чѣм бр. Референты допоручали форму часописа змѣнити.

6. Секретарю Кр. Пл. Ст. уложено, щобы на кождѣм засѣданю подав справы о агснтурѣ.

7. Для пластовоѣ бібліотеки Кр. Пл. Ст. закупляться всѣ пластовѣ часописы.

8. На кождѣм засѣданю буде прочитаный один реферат.

Иван Вереш,
секретарь.

ПЛАСТОВА БИБЛІОТЕКА:

1.	О. Вахнянин — »Пласт. Історія пласту«	16 стор.	1'—
2.	Томсен — »Дух лѣсу«.	Оповѣданя, 61 стор.	4'—
3.	Пешек — »Лицарѣ таборового огня«	31 стор.	3'—
4.	Черкасенко — »Лѣсовѣ чары«.	Комедія, 80 стор.	4'—
5.	» — »Вечерный гѣсть«.	Драм. карт. 32 ст.	2'50
6.	Томсен — »Дикѣ качки«.	Оповѣданя, 48 стор.	3'—
7.	»Пластовый гимн«.	Ноты.	0'30
8.	[1]. Л. Бачинський — »Пласт. Кален.«	1925. 48 стор.	4'—
9.	Черкасенко — »Смѣх«.	Казка, 32 стор.	3'—
10.	О. Вахнянин — »Пластовым шляхом«.	Пѣдр. 125 стор.	8'—
11.	[2] Черкасенко — »Чудо св. Миколая«.	Интермедія 32 стор.	4'—
12.	[3] Л. Бачинський — »Пласт. Кален.	1926. 96 стор.	4'—
13.	[4] Черкасенко — »Лѣбуша в таборѣ«	32 ст. (вычерп.)	3'—
14.	Л. Бачинський — »Як збирати колекціѣ мотылѣв«,	112 стор. [Выд. Педагогичного Тов.]	10'—
15.	Черкасенко — »До свѣтла, до волѣ«	48 стор.	3'—
16.	[5] Томсен — »Дикий кѣт« и др.	16 стор.	2'—
17.	[6] Л. Бачинський — »Порадник пластуна«	8 ст.	0'50
18.	[7] Томсен — »Зла малпа«	16 стор.	2'—
19.	[8] Томсен — Старый борсук и др.	20 стор.	2'50
20.	[9] Лягерлеф — Стара мати и др., опов.	18 стор.	2'50
21.	[10] Гульберт — Доля медвѣдицѣ и др.	16 стор.	2'—
22.	[11] С. Гедин — Подорож до Тибету,	16 стор.	2'—
23.	[12] Губалеч — Пластунки,	16 стор.	2'—
24.	[13] Каталог з коротким змѣстом, даром		
25.	[14] Одрывный календар на р.	1927	3'—
26.	[15] Л. Бачинський — Отруйнѣ гадины,	21 ст.	3'—
27.	[16] Оповѣданя з природы,	144 ст. вычерпано	15'—
28.	[17] Серія пластовых карток, вычерпано		0'20
29.	[18] Л. Бачинський — Пласт. календар	1928 р. 62 ст	2'—
30.	[19] Дуб-Кобза — Пластовий співанник,	54 стор.	12'—
31.	[20] Л. Бачинський — Праивла доброго поведеня,	120 ст.	12'—
32.	[21] Л. Бачинський — Вовченятка и лисички	16 ст.	0.50
33.	[22] Л. Бачинський — Пластові помічення,	48 стор.	5'—
34.	Л. Бачинський — Мотылѣ, шкодливі в садку	102 ст.	35'—
35.	Л. Бачинський — Атлас мотылѣв, 20 бар. таблиць и	26 ст. друку [ч. ч. 34. 35 выд. »Пед. товар. в Ужгородѣ«].	
36.	[23] Л. Бачинський — Пл. кал. на р.	1929., 32 ст.	1'50
37.	Колесса — Руськѣ народнѣ пѣснѣ [ноты]	40 ст.	5'—
38.	Л. Бачинський — С. Дмоховський Рік в садку і гор.	64 ст.	8'—
39.	Л. Бачинський — Паразити модини	16. стор.	1'—

Всѣ вышенаведенѣ книжки можна выписати у ред. »Пластуна.«

Цифры в скобках є выданя в-ва »Ватра«.